

Meeqqat Pisinnaatitaaffii

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaat

unicef

meeqqanut tamanut

Meeqqat Pisinnaatitaaffii tamanut ilisimatilerniarneranni meeqqat inuusuttuaqqallu peqataanissaat pingaarpoq. Pisinnaatitaaffiit ilisimagaanni maleruarneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaapput.

1989-mi novembarip 20-ani nunarsuarmi meeqqat inuusuttuaqqallu 18-t inorlugit ukiullit namminneq inuttut pisinnaatitaaffeqalerput.

Taanna pigilerpaat isumaqatigiissut Meeqqat Pisinnaatitaaffii (Meeqqat pillugit isumaqatigiissut). Naalagaaffiit Peqatigiinni Nunarsuarmi naalakkersuisut pisortaanit akuerineqarmat. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut oqariutuutepoq, meeqqat ataasiakkaat inuuniarnermut, ineriartornermut pisinnaatitaasut aammalu nakuuserfineqarnissamut, atornerlugaanissamut sumiginnaaganissamullu illersugaassasut.

Kalaallit Nunaat 1992-mi meeqqat inuusuttuaqqallu pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanut akuersivoq. Akuersinermi inatsisartut Isumaqatigiissut tungavigalugu meeqqanut inuusuttuaqqanullu Kalaallit Nunaaniittunut iluaqutaasumik inatsisiliorsinnaangorput - taama ilillunilu Kalaallit Nunaat Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut maleruullualersinnaalerluni.

Meeqqat inuusuttuaqqallu qanoq pisinnaatitaaffeqarpat?

- Naammattunik nerisassaqarneq, peqqinnartumik inuuneqarneq avatangi-iseqarnerlu, inissaqarnissaq ilaalu ilanngullugit. Taakkulu taaneqartarput **PISINNAATITAAFFIIT TUNNGAVIUSUT**
- Atuartitaasinnaaneq, sunngiffeqarneq, pinnguarneq ilaalu ilanngullugit. **INERIARTORNERMUT PISINNAATITAAFFIIT.**
- Sorsunnermut, nakuusernermut, atornerlugaanermut, atornerluinermullu illersugaaneq ilaalu ilanngullugit. **ILLERSUGAANERMUT PISINNAATI-TAAFFIIT**
- Inuunerminni tamanut tunngasunik sunneeqataasinnaaneq suliniaq-qisaaqataasinnaanerlu **AALAJANGERSAAQATAASINNAANERMUT PISINNAATITAAFFIIT**

Børn og unge spiller selv en vigtig rolle for at gøre børns rettigheder kendt af alle. Ved at kende sine rettigheder kan man være med til at sikre, at de bliver overholdt.

Den 20. november 1989 fik alle verdens børn og unge under 18 år deres egen menneskerettigheder.

Det fik de med Konventionen om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen), som blev vedtaget af verdens ledere og statsmænd i FN (Forenede Nationer). Børnekonventionen siger, at ethvert barn har ret til at overleve, udvikle sig og blive beskyttet mod vold, udnyttelse og forsømmelse.

Grønland tilsluttede sig FN konventionen for børn og unge i 1992. Denne tilslutning gav Inatsisartut grundlag for at danne lovgivning, som gavner børn og unge i landet – samtidig med at landet lever op til FNs konventioner.

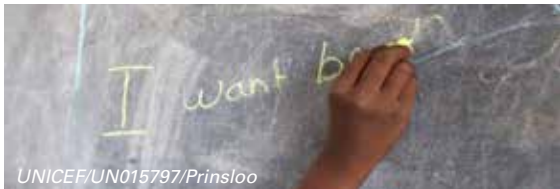

Hvad har børn og unge ret til?

- At få mad nok, et sundt liv og miljø, et sted at bo med mere. Det kaldes de **GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER**.
- At gå i skole, have fritid, at lege med mere. **UDVIKLINGSRETTIGHEDER**.
- At blive beskyttet mod krig, vold, misbrug og udnyttelse med mere. **BESKYTTELSESRETTIGHEDERNE**
- At have indflydelse på alt, der vedrører deres liv og at deltage aktivt i det **MEDBESTEMMELSESRETTIGHEDER**

UNICEF/UN032729/Singh

UNICEF/UN015797/Prinsloo

Aana Meeqqanut Isumaqtigiissut - pi-sariunnginerusumik naalisarlugu naqitigaq

IMMIKKOORTOQ 1

Meeraaneq qanoq paasisariaqarpa? 18-t inorlugit ukiulik.

IMMIKKOORTOQ 2

Qanoq isikkoqarneq il. il. apeqqutaatin-nagit- kikkut tamarmik assigiimik pineqas-sapput.

IMMIKKOORTOQ 3

Meeqqap soqutigisai naapertorlugit aala-jangiisoqartassaaq. Naalagaaffiup meeqqa-mut illersuisinnaanissani tunngavigalugu maleruagassaqaassaaq.

IMMIKKOORTOQ 4

Naalagaaffiup immikkoortortat maleruas-savai.

IMMIKKOORTOQ 5

Angajoqqaat naalagaaffimmit siunner-sorneqassapput meeqqaminnik toqqissisi-manartumik perorsaasinnaaqqullugit.

IMMIKKOORTOQ 6

Kikkut tamarmik inuuniarnermut pisinnaati-tapput, naalagaaffiullu meeqqat inuuner-issaarnissamut ikiussavai.

IMMIKKOORTOQ 7

Meeraq inunngornerminiit atserneqarlunilu nunavigisaqaassaaq.

Her er Børnekonventionen – i en forenklet udgave

ARTIKEL 1

Hvad er et barn? Én, der er under 18 år.

ARTIKEL 2

Det er lige meget, hvordan man ser ud osv. – alle skal have det lige godt.

ARTIKEL 3

Man skal træffe beslutninger efter barnets interesser. Staten skal have nogle regler, der beskytter barnet.

ARTIKEL 4

Staten skal overholde artiklerne.

ARTIKEL 5

Forældrene skal vejledes af staten, så de kan opdrage børnene godt.

ARTIKEL 6

Alle har ret til at leve, og staten skal hjælpe børn til et godt liv.

ARTIKEL 7

Barnet skal have et navn og et fædreland, lige fra det bliver født.

UNICEF/UN017158/Shrestha

IMMIKKOORTOQ 8

Naalagaaffiup, meeqqap atserneqarnissaa, nunavigisaqarnissaa, ilaqutariinniinnissaa il.il. qulakkiissavaa.

IMMIKKOORTOQ 9

Meeqqap angajoqqaani inooqatigissavai ajunngitsumik inooqatigigunigit. Taamaanngippat naalagaaffiup allamik innissaanik ikiussavaa.

IMMIKKOORTOQ 10

Nunavigisamit aallaqqasimagaanni, nunavigisaq uterfigeqqinneqarsinnaassaaq ilaqutanullu kattuteqqinneqaaqqissinnaassalluni.

IMMIKKOORTOQ 11

Naalagaaffiup meeqqap isertortumik tigusarineqarnissaa pinngitsoortinniassavaa.

IMMIKKOORTOQ 12

Meeraq nammineerluni isummersinnaavoq, isummerneralu ataqqineqassalluni.

IMMIKKOORTOQ 13

Meeqqap isummernissaminut ilinniartinneqarnissani pisinnaatitaaffigaa.

IMMIKKOORTOQ 14

Meeraq nammineerluni misiligaanermigut, Guuti sorleq upperissallugu aalajangissavaa.

UNICEF/UN026215/Kiron

ARTIKEL 8

Staten skal sikre, at barnet har et navn, land, familie osv.

ARTIKEL 9

Barnet skal leve sammen med sine forældre, hvis det har det godt der. Ellers skal staten hjælpe barnet med at finde et andet sted.

ARTIKEL 10

Hvis man har været ude af sit land, skal man kunne komme tilbage igen og blive genforenet med sin familie.

ARTIKEL 11

Staten skal forhindre kidnapning af børn.

ARTIKEL 12

Barnet har ret til at have sin egen mening, og den skal respekteres.

ARTIKEL 13

Barnet har ret til at lære at give udtryk for, hvad det mener.

ARTIKEL 14

Barnet har ret til selv at bedømme, hvilken Gud det vil tro på.

UNICEF/ Henrik Kloch

UNICEF/UN031091/Bongyeleirwe

IMMIKKOORTOQ 15

Meeraq peqataallunilu peqatigiiffimmik aallarneeqataasinnaavoq.

IMMIKKOORTOQ 16

Meeraq innimigineqarnissaminut pisinnaatitaavoq.

IMMIKKOORTOQ 17

Meeraq nunarsuarmioqatigiinni pisoqarneranik ilisimasaqarnissaminut pisinnaatitaavoq (isiginnaarutikkut radiokkut, aviisitigut).

IMMIKKOORTOQ 18

Naalagaaffiup qulakkiissavaa angajoqqaat meeqqap perorsarneqarneranut akisussaasut.

IMMIKKOORTOQ 19

Naalagaaffik ikiussaag, meeraq atugarliortinneqarpat.

IMMIKKOORTOQ 20

Naalagaaffiup meeqqat angajoqqaqaangitsut isumagissavai.

IMMIKKOORTOQ 21

Naalagaaffiup qulakkiissavaa, meerarsiaqalerneq aatsaat pisinnaasoq meeqqamut pitsaanerussappat.

ARTIKEL 15

Barnet må medvirke i og starte en forening.

ARTIKEL 16

Barnet har ret til privatliv.

ARTIKEL 17

Barnet har ret til at vide, hvad der sker i verden (tv, radio, avis).

ARTIKEL 18

Staten skal sikre, at forældrene har hovedansvaret for barnets opdragelse.

ARTIKEL 19

Staten skal hjælpe, hvis barnet bliver mishandlet.

ARTIKEL 20

Staten skal tage sig af forældreløse børn.

ARTIKEL 21

Staten skal sikre, at adoption kun sker, hvis det er til barnets bedste.

UNICEF/UN020112/Khuzai

IMMIKKOORTOQ 22

Naalagaaffiup isumagissavaa, meeqqat qimaasut ajunngitsumik atugaqarnissaat, kattuffiillu taama iliornissamut suleqatigis-sallugit.

IMMIKKOORTOQ 23

Meeraq innarluutilik ajunngitsumik inuune-qarnissaminut ikiorneqarnissamik pisin-naatitaavoq.

IMMIKKOORTOQ 24

Meeraq ajunngitsumik/peqqinnartumik inu-uneqassaaq, pisariaqartillugulu nakorsamit ikiorneqarnissaminut periarfissaqassalluni. Naalagaaffiup meeraanerminni toqusartut ikilisinneqarnissaat anguniassavaa.

IMMIKKOORTOQ 25

Naalagaaffiup meeqqat inissinneqarsi-masut ajunnginnissaat nakkutigissavaa.

IMMIKKOORTOQ 26

Meeraq atugarissaassaaq.

IMMIKKOORTOQ 27

Meeraq inuuniarnermini pisariaqartunik atugarissaarnissaminut pisinnaatitaavoq. Angajoqqaat tamanna isumagisinnaangip-passuk naalagaaffik ikiutissaaq.

IMMIKKOORTOQ 28

Meeraq ullut tamaasa atuassaaq atuarfi-ullu maligassaritaita inummut atorumar-tuussapput.

UNICEF/Henrik Kloch

ARTIKEL 22

Staten skal sørge for, at flygtningebørn får det godt, og den skal samarbejde med organisationer om det.

ARTIKEL 23

Et handikappet barn har ret til hjælp til et godt liv.

ARTIKEL 24

Barnet skal leve godt/sundt og kunne få lægehjælp, når det er nødvendigt. Staten skal nedbringe børnedødeligheden.

ARTIKEL 25

Staten skal se efter, at børn på institution har det godt.

ARTIKEL 26

Barnet skal have det godt.

ARTIKEL 27

Barnet har ret til gode levevilkår. Hvis forældrene ikke kan sørge for det, skal staten hjælpe.

ARTIKEL 28

Barnet skal gå i skole hver dag og skolens disciplin skal være menneskeværdig

UNICEF/UN011612/Holt

UNICEF/UN011706/Sokhin

IMMIKKOORTOQ 29

Naalagaaffiup qulakkiissavaa, meeqqap atuartitaanermini inuttut peqataasinnaasut ineriartussasoq.

IMMIKKOORTOQ 30

Meeraq ikinnerusuteqartuniittoq periarfissaqassaaq nammineerluni inuiattut pissuserisani, upperisani, oqaatsinilu atorsinnaallugit.

IMMIKKOORTOQ 31

Meeraq sunngiffissaqassaaq pinnguarnisaminullu piffissaqassalluni assigiinngitsutigullu iliuitsinut peqataasinnaassalluni.

IMMIKKOORTOQ 32

Meeqqat sivisuumik sulisassanngillat. Ineriartornermini ukiui aalajangersimasapput. Nukersornarpallaartumik suliaqas-sanngillat il.il.

IMMIKKOORTOQ 33

Meeraq ikiaroorniutinut illersorneqassaaq.

IMMIKKOORTOQ 34

Meeraq kinguaassiutigut atornerlugaan-ermut illersorneqassaaq.

IMMIKKOORTOQ 35

Naalagaaffiup meeqqanik niuversinnaaneq pinngitsoortissavaa.

ARTIKEL 29

Staten skal sikre, at undervisningen udvikler barnet til et aktivt menneske.

ARTIKEL 30

Et barn fra et mindretal har lov til at have sin egen kultur, religion og sit eget sprog.

ARTIKEL 31

Børn skal have fritid og tid til at lege samt lov til at deltage i forskellige aktiviteter.

ARTIKEL 32

Børn må ikke arbejde for længe. De skal være et bestemt antal år. De må ikke arbejde for hårdt osv.

ARTIKEL 33

Barnet skal beskyttes mod narkotika.

ARTIKEL 34

Barnet skal beskyttes mod seksuelt misbrug.

ARTIKEL 35

Staten skal forhindre handel med børn.

IMMIKKOORTOQ 36

Meeqqat atornerlunneqassangillat.

IMMIKKOORTOQ 37

Meeqqat anniangaartinneqassangillat parnaarusaaqunillu pitsaasumik pineqassapput.

IMMIKKOORTOQ 38

Meeqqat sorsunnermut illersugaassapput sakkutuujooqusaanatillu.

IMMIKKOORTOQ 39

Naalagaaffiup meeqqat anniangaartinneqarsimasut ikiussavai.

IMMIKKOORTOQ 40

Naalagaaffiup inuusuttuaqqat inatsisitigut unioqutitsisut pillarnagit ikorfartussavai.

IMMIKKOORTOQ 41

Inatsisit ukunannga immikkoortortanit pitsaanerusut atorneqassapput.

IMMIKKOORTUT 42-54

Naalagaaffiup isumagissavaa immikkoortortat ukua meeqqanit inersimasunillu ilisimaneqarnissaat kiisalu ataqqineqarnissaat maleruarneqarnissaallu.

ARTIKEL 36

Børn må ikke udnyttets.

ARTIKEL 37

Børn må ikke udsættes for tortur og de skal behandles ordentligt, hvis de er i fængsel.

ARTIKEL 38

Børn skal beskyttes mod krig og må ikke være soldater.

ARTIKEL 39

Staten skal hjælpe børn, der har været udsat for tortur.

ARTIKEL 40

I stedet for at straffe unge lovovertrædere skal staten hjælpe dem.

ARTIKEL 41

Love, der er bedre end disse artikler, skal bruges.

ARTIKLER 42-54

Staten skal sørge for, at alle børn og voksne kender disse artikler og at de bliver respekteret og overholdt

unicef

meeqqanut tamanut

